

کارکنان علمی، اساسی ترین سرمایه سازمان

اگر در قرن بیستم مهمترین دارایی های یک شرکت ، ماشین آلات و تجهیزات تولیدی آن بود، در قرن بیستم و یکم ارزشمندترین دارایی هرکسب و کار ، کارشناسان علمی، ماهر ومتخصص آن است. در طول تاریخ بشر، همواره این باور وجود داشت که کارگر فقط با تلاش یا کار بیشتر می تواند به تولید بیشتر دست یابد؛ حتی دانشمندان بر این باور بودند که تفاوت درکار کارگران، تنها به خاطر قوی یا ضعیف بودن و یا تنبل یا پرکار بودن آنان است و در زمینه بهره وری هیچ تفاوتی بین آنان وجود ندارد. پس از نگاه تیلور به کار، موضوع « بهره وری نیروی کار» مطرح شد و پس از آن رشد سالیانه خود را طی کرد.

اصول تیلور بر مبنای بررسی کارو فعالیت از راه تجزیه وتحلیل اجزای تشکیل دهنده و حذف حرکات و قسمتهای زاید آن است. در بررسی و تجزیه وتحلیل فعالیتها معلوم می شود که تعدادی از حرکات، زاید، بی ارزش و قابل حذف اند. همچنین ابزار مورد نیاز برای انجام دادن کار، با توسعه تکنولوژی از نو طراحی می شود و بی ارزش بودن ابزار قدیمی به اثبات می رسد. این بررسی نشان می دهد که همیشه روشهایی جدید با ابزارهایی جدید می تواند برای انجام دادن یک فعالیت مطرح باشد. به کارگیری این روشها واستفاده از ابزارها الزاماً به نوعی دانش وآگاهی - یعنی دانایی مربوط - نیاز دارد. داشتن و به کارگیری این دانایی می تواند بهره وری فعالیت را در پی داشته باشد.

از آنجا که نتیجه هر فعالیت و کار باید برای رفع نیازو مصرف خاصی مد نظر قرار گیرد و در غیر این صورت اتلاف منابع خواهد بود، لذا در بهره وری کار ، موضوع کیفیت - یعنی قابل استفاده بودن برای مصرف کننده - اهمیت دارد و در واقع محور اصلی وجوه بهره وری را تشکیل می دهد. به همین خاطر باید به کارگر یا نیروی کار علمی با دید یک دارایی نگاه کرد نه هزینه. لذا درک درست از ماهیت کارو حذف قسمتهای زاید و نیز احساس مسؤولیت برای افزایش بازدهی آن، می طلبد که همیشه به نوآوری و بهبود مستمر معتقد باشیم و با آموزش، انتقال و ارتقای دانایی به این هدف دست یابیم.

بعضی از مدیران به نیروی انسانی به صورت هزینه می نگرند، در حالی که کارگر یا نیروی کار علمی، دارایی سرمایه ای هرسیستم محسوب می شود. با این دیدگاه بسیار بجاست بگوییم که این دارایی سرمایه ای باید رشد وتوسعه یابد و نگهداری شود و وظیفه مدیریت هم همین است. این کار، مستلزم تغییر در نگرشهای مربوط به کارگران وکارکنان علمی است. به کارگیری دانش درانجام دادن

فعالیت‌های هر سازمان چیز تازه ای نیست، اما تلقی آن به عنوان یک سرمایه، موضوع جدیدی است و شاید مهمترین تفاوت بین سازمانها همین سرمایه با ارزش باشد.

بهره وری کارکنان علمی بزرگترین چالش مدیریتی است که می تواند رمز تداوم و بقای هر کسب و کار باشد. همچنین سرمایه انسانی است که قدرت ایجاد ثروت را به سازمانها می دهد و لذا مزیت رقابتی آنها بستگی به توان جذب و نگهداری کارکنان علمی دارد.

اهمیت دادن به دانش کارکنان، نقطه شروع بهبود بهره وری و رسیدن به نتیجه مطلوب است؛ چرا که افزایش و بهبود بهره وری نیازمند آموزش مستمر است. یادگیری باید از شروع کار آغاز شود و پیوسته تداوم داشته باشد. اگر کشوری در پی توسعه اقتصادی است، باید بهره وری کارکنان را از طریق ارتقای دانش دنبال کند. هر کشوری که بیشتر از دیگران در این راه موفق شود، قدرت برتر اقتصادی خواهد بود. امروز درصد چشمگیری از اقتصاد کشورهای توسعه یافته، نتیجه فعالیت‌های خدماتی و توفیق در این فعالیتها براساس توسعه دانش در این بخش است.

داشتن کارکنان علمی که به دانش مجهز باشند و مسایل را به شیوه علمی حل کنند، امروزه یک مزیت رقابتی برای سازمانهاست؛ چرا که تولید کالا و ارائه خدمات با کیفیت و با هزینه پایین فقط از طریق اقتصاد مبتنی بر دانش ممکن خواهد بود؛ زیرا داشتن این قدرت در سازمانها و شرکتها موجب یک مزیت رقابتی برای آنها می شود.

دانش، همتراز سرمایه های دیگر سازمان نیست، بلکه تنها منبع سازمان در عصر حاضر است. دانشمندان، مدیریت دانش را منبع قدرت با کیفیت بالا و کلید دستیابی به انتقال قدرت می دانند. آینده از آن سازمانهایی خواهد بود که دانش در آنجا نهادینه شده است و کارکنان علمی آنها را مدیریت می کنند.

به تعبیر پیتز دراکر «کارگر علمی بزرگترین سرمایه است». لذا استفاده مناسب از کارکنان علمی امروزه یکی از مهارت‌های مدیریتی هر سیستم است. کارگر علمی یک نیروی اجرایی علمی است که می داند چگونه دانش را برای استفاده بهره ور به کار گیرد، همان طوری که سرمایه دار می داند که چگونه سرمایه را تخصیص دهد.

عبارت «دانش قدرت است» در دهه اخیر مطرح گردیده و واقعیتی است که تمام سازمانها باید به آن بیندیشند. مقاله ای که در این زمینه در سال ۱۹۹۳ در مجله نیوزویک به چاپ رسیده، تأکید می کند که آینده به مردمی تعلق دارد که به جای دستها مغزهای شان را به کار می برند. □

سردبیر